

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2400

Vragen van het lid **Hijink** (SP) aan de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en voor Medische Zorg over *het bericht dat de Franse investeerder Orpea een Nederlands zorgbedrijf met omstreden managementteam koopt* (ingezonden 25 april 2018).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 12 juni 2018). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 2108.

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel van Follow the Money (FTM), waaruit blijkt dat de Franse investeerder Orpea een Nederlandse woonzorginstelling voor ouderen, genaamd «Dagelijks Leven», koopt?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Komt het vaker voor dat buitenlandse investeerders Nederlandse zorgbedrijven opkopen? Zo ja, wat zijn de regels hieromtrent en hoe vaak is dit in de afgelopen tien jaar gebeurd?

Antwoord 2

De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft mij laten weten dat dit incidenteel voorkomt. Er gelden geen specifieke regels ten aanzien van overnames door buitenlandse partijen. Wel zijn de algemene regels van het mededingingsrecht en de zorgspecifieke concentratietoets van toepassing. De NZa heeft deze toets inmiddels uitgevoerd en de overname goedgekeurd. Daarnaast moet voldaan worden aan de eisen rond kwaliteit van zorg en de besturing van zorginstellingen zoals vastgelegd in de Wkkgz, de WTZi en de Governance-codezorg. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd in oprichting (IGJ) ziet hierop toe.

¹ <https://www.ftm.nl/artikelen/franse-investeerder-orpea-koopt-nederlandse-zorgbedrijf-met-omstreden-management-team>

Vraag 3

Wat ligt volgens u ten grondslag aan de overname? Zijn er financiële problemen bij de zorginstelling Dagelijks Leven?

Antwoord 3

Het bestuur van Dagelijks Leven heeft mij desgevraagd laten weten dat er geen financiële problemen ten grondslag liggen aan de overname. Zij verwachten dat de overname door Orpea tot meer innovatie en betere kwaliteit voor de cliënt zal leiden.

Vraag 4

Hoeveel geld uit het programma Waardigheid en Trots is in totaal naar de zorginstelling Dagelijks Leven gegaan? Is dit geld, dat bedoeld is voor betere verpleeghuiszorg, ingezet om de instelling aantrekkelijker te maken voor buitenlandse investeerders?

Antwoord 4

Er is geen geld vanuit het programma Waardigheid en Trots naar zorginstelling Dagelijks Leven gegaan. Dagelijks Leven heeft in het kader van «Ruimte voor Verpleeghuizen» deelgenomen aan een themagroep persoonsvolgende bekostiging in de keten. Hierbij zijn zij begeleid door een themacoördinator. Er is dus ook geen sprake van het «aantrekkelijker maken» voor een buitenlandse investeerder.

Vraag 5

Vindt u het een wenselijke ontwikkeling dat het Franse bedrijf Orpea een Nederlands zorgbedrijf opkoopt? Wat zijn volgens u de risico's van het laten opkopen van Nederlandse zorgbedrijven door buitenlandse investeerders? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 5

Zorginstellingen zijn private instellingen en zijn verantwoordelijk voor beslissingen omtrent de organisatie van de zorgverlening, het bestuur en de eigendomsrelatie. Zorginstellingen moeten, ongeacht het eigenaarschap, zich houden aan de regelgeving rond kwaliteit, goed bestuur etc. Toezichhouders zoals de IGJ en de NZa zien hierop toe.

Vraag 6

Is het mogelijk dat premie- en belastinggeld naar het buitenland weglekt, wanneer zorginstellingen in buitenlandse handen komen? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 6

Voor zover de vragensteller doelt op het uitkeren van winst, geldt het volgende. In de Wet toelating zorginstellingen zijn regels vastgelegd omtrent uitkeerbare winst. Het is zorginstellingen zoals Dagelijks Leven, die extramurale langdurige zorg leveren, toegestaan om eventuele winst uit te keren. Daarbij wordt geen onderscheid gemaakt naar binnenlandse of buitenlandse aandeelhouders.

Vraag 7

Bent u bereid om soortgelijke internationale overnames van zorginstellingen een halt toe te roepen, zodat we grip houden op zorginstellingen in Nederland? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 7

De grip van de overheid op zorginstellingen loopt via wet- en regelgeving. Alle zorginstellingen in Nederland moeten daaraan voldoen, ongeacht wie de eigenaar is.

Vraag 8

Herinnert u zich dat u in het debat over Careyn voorstelde dat we organisaties die «verschillende werksoorten» met elkaar combineren niet meer moeten bedenken, want het blijkt «gewoon niet zo heel goed uit te pakken»? Bent u op de hoogte van het feit dat Orpea ook ggz-instellingen gaat

opkopen? Hoe bent u voornemens te voorkomen dat met Orpea een nieuwe Careyn in de maak is? Wat gaat u doen om nu wel bijtijds in te grijpen?²

Antwoord 8

In het debat over Careyn heb ik aangegeven dat een organisatie waarin veel verschillende werksoorten zijn ondergebracht lastig bestuurbaar is. Ik heb echter geen signalen dat dit hier aan de orde is. Het bestuur van Dagelijks Leven heeft mij laten weten dat de instelling een zelfstandige organisatie blijft.

Vraag 9

Wat is volgens u de reden dat voormalig Staatssecretaris Van Rijn aanwezig was bij de ondertekening van het contract tussen Dagelijks Leven en VGZ? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 9

In de vernieuwingsagenda Waardig Leven met Zorg (Tweede Kamer, vergaderjaar 2015–2016, 34 104, nr. 105) heeft mijn ambtsvoorganger aangegeven dat mensen die een voorkeur hebben voor een pgb-gefinancierd wooninitiatief meer mogelijkheden zouden moeten krijgen om deze vorm van zorg ook in natura geleverd te krijgen. Naar aanleiding daarvan zijn afspraken gemaakt met met Wlz-uitvoerders en de betreffende zorgaanbieders om de pgb-financiering van deze initiatieven desgewenst om te zetten in zorg in natura. Destijds hebben onder meer VGZ en Dagelijks Leven een dergelijke afspraak gemaakt. In het kader van de presentatie van de vernieuwingsagenda heeft mijn ambtsvoorganger een werkbezoek gebracht aan een locatie van Dagelijks Leven.

Vraag 10

Staat zorginstelling Dagelijks Leven onder bijzonder toezicht van de inspectie, aangezien dit bedrijf wordt gerund door een groep bestuurders en toezicht-houders die afgelopen jaren betrokken zijn geweest bij «drie van de meest besproken schandalen in de zorg»? Zo neen, waarom niet?³

Antwoord 10

De IGJ ziet toe op de kwaliteit en veiligheid van zorginstellingen waaronder Dagelijks Leven. Op basis van het in 2016 gezamenlijk met de Nederlandse opgestelde kader ziet de IGJ ook toe op goed bestuur in de zorg. De IGJ heeft in haar incidenten- en risicogestuurde toezicht aandacht voor Dagelijks Leven. De IGJ heeft mij laten weten dat zij regelmatig bezoeken uitvoert bij Dagelijks Leven en dat zij de recente signalen bij haar toezicht betreft.

Vraag 11

Is het volgens u toegestaan dat de commissaris bij Dagelijks leven, tevens commissaris is bij Achmea, één van de zorgverzekeraars dankzij wie het bedrijf sinds 2016 flink heeft kunnen groeien?⁴

Antwoord 11

Dit is toegestaan. Wel geldt op grond van het Burgerlijk Wetboek voor bv's en nv's de zogenaamde tegenstrijdigbelangregeling. Deze houdt in dat bestuurders en commissarissen met een tegenstrijdig belang niet mogen deelnemen aan de beraadslaging en besluitvorming over het betreffende onderwerp. Daarnaast bevat de Governancecode Zorg de volgende bepaling: «Elke vorm van persoonlijke bevoordeling dan wel belangenverstremming van enig lid van de raad van bestuur of van de raad van toezicht en de zorgorganisatie wordt voorkomen en de schijn hiervan wordt vermeden. In de reglementen van de raad van bestuur en raad van toezicht wordt vastgelegd hoe met tegenstrijdige belangen en de schijn hiervan wordt omgegaan. Een lid van de raad van bestuur of de raad van toezicht meldt elke vorm en/of schijn van

² Stenogram van het debat over Careyn: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2018D23563&did=2018D23563>

³ <https://www.ftm.nl/artikelen/franse-investeerder-orpea-koopt-nederlandse-zorgbedrijf-met-omstreden-management-team>

⁴ <https://www.ftm.nl/artikelen/franse-investeerder-orpea-koopt-nederlandse-zorgbedrijf-met-omstreden-management-team>

belangenverstrengeling terstond aan de voorzitter van de raad van toezicht en aan de overige leden van de raad en verschaft daarover alle relevante informatie. De raad van toezicht besluit buiten aanwezigheid van het betrokken lid of er sprake is van belangenverstrengeling en hoe daarmee wordt omgegaan.»